

TANECNIAKTUALITY.CZ

1. Louskáček – Vánoční koleda podle Dickense a Vámos

20.12.2022 tanecniaktuality.cz - Marcela Benoni

Odkaz na originál

Klíčová slova: Antonína (2); Balet (2); divadla (2); Dvořáka (2); moravskoslezského (2); Národního (2); Divadle; Divadlo; Ostravě; ostravského; ostravský; v

Balet ostravského Národního divadla moravskoslezského patří již několik let k nejvýraznějším souborům v České republice.

Především proto, že šéfka baletního souboru, Lenka Dřímálová, se snaží uvádět klasické baletní tituly a střídá je se současnými choreografiemi českých a zahraničních tvůrců. Samozřejmě nelze vždy zaručit úspěch ve všech směrech, tvůrčích disciplínách ani v divácké návštěvnosti.

Po výjimečné inscenaci Carmen v choreografii a režii Jiřího Pokorného (dva sólisté byli nominováni do úzkého výběru Cen Thálie za minulý rok a Natalia Adamska za roli Carmen získala Cenu Thálie) v minulé sezóně, tentokrát dramaturgie sáhla po oblíbeném titulu Louskáček Petra Iljiče Čajkovského, baletu vítaném všude ve světě, zvláště dětmi před vánočními svátky.

Petr Iljič Čajkovskij složil Louskáčka po baletech Labutí jezero i Spící krasavice v roce 1892 pro petrohradské Mariinské divadlo, na libreto Ivana Vsevoložského a Maria Petipy s původním pohádkovým tématem Louskáček Myší král E. T. A. Hoffmanna, takže již jako zkušený a vyzrálý skladatel. Pravdou je, že libreto bylo od počátku ne zcela šťastné a často bývá upravováno, stejně tak jako choreografie, původně podepsaná Lvem Ivanovem. U nás se v dřívějších inscenacích vycházelo z koncepce Vasilije Vajnonena (1934). Společným jmenovatelem pro všechny verze jsou Vánoce, vánoční stromeček a oživlá loutka dřevěného Louskáčka.

Hostující choreograf maďarského původu Youri Vámos má velké mezinárodní renomé a jeho koncepce tohoto díla z roku 1988 je ověřená na několika evropských scénách a s úspěchem se hraje i v Národním divadle v Praze. K inscenaci Vámos uvádí: "Původní Hoffmannův Louskáček je bohužel příliš infantilní a nevýrazný v porovnání s excelentní hudbou. Chtěl jsem do této naivní snové pohádky vnést nějaký hlubší význam, lidskost a uvěřitelnost." Proto z původního libreta vyšel tedy jen částečně a jako předlohu použil povídku Vánoční koledu (A Christmas Carol) od anglického významného spisovatele Charlese Dickense. Zasazuje děj baletu do Londýna a jeho verze je tudíž obsahově dost odlišná ve srovnání s původním libretem. (Rozdávání dárků a následný Klárčin sen o konfliktu pohádkového Myšího krále s Louskáčkem se v prvním jednání vůbec neodehrává).

Roztančené náměstí

Na náměstí je veselo, plno lidí se radostně připravuje na nastávající svátky. Velkou radost mají děti, které v této koncepci tančí dospělí tanečníci. Jejich pohyby i choreografie je uzpůsobena dětskému naturelu. Je tady vidět měšťany, obchodníky na tržišti, celé rodiny, všichni jsou v barevných a lehce stylizovaných dobových kostýmech. Dílčí taneční výstupy i herecké situace mají rustikální charakter a pohyb přizpůsoben dlouhým sukním i pánským kabátcům.

Všeobecný ruch a veselou náladu naruší mrzutou a lichvář Scrooge, který je zásadním hybatelem děje a téměř hlavní postavou. Protivného lakomce výborně hraje i tančí hostující Tomáš Kopecký. Zrovna těsně před svátky vyhodí z práce podřízeného účetního Boba Cratchita, otce Klárky. A v tom je zádrhel, malá Klárka si tolik přeje pod stromeček loutku Louskáčka a Cratchitovi na dárky ani na jídlo nebudou mít prostředky. Konfliktní Scrooge ze vzteku nakonec vystavenou hračku Louskáčka před dětmi rozbije.

Ďábel, který se zjeví ve zlém snu lichváři v jeho domě, odvádí lichváře v řetězech do pekla. Ďábla tančí dost vtipně, technicky precizně dynamický Rei Masatomi (stejně i postavu Boba Cratchita). Vyděšeného lichváře navštíví ve snu i pohádková postava víla Vánoc, milá a sympatická Laura Moreno Gasulla. Symbolizuje dobro a naději v proměnu zlé Scroogeovy povahy. A to je přece v pohádkách nejdůležitější, aby se zlo proměnilo v dobro.

Díky víle Vánoc se ve snu objeví Klárka, dostává přímo z rukou Scroogeho opraveného a vytouženého Louskáčka a ten se zázrakem promění v mladíka. Následně se ocitáme v zasněžené krajině, bílém království. Žádná inscenace Louskáčka by snad ani nemohla být bez reje/tance sněhových vloček ztvárněných tanečnicemi, které rychle víří prostorem. Konečně se diváci dočkali čistého a klasického tance. Známý valčík sněhových vloček roztančil Vámos dostatečně. Choreografii posílil třemi páry bruslařů také v bílých zimních kostýmech a čepicích.

Ve druhém jednání vjede na scénu velká postel plná malých dětiček v bílých košíčkách a čepičkách. Vypadají jak vánoční andělíčky. Je s nimi proměněný Scrooge, který s nimi tančí a rozdává dárky. Dárky se jako kouzlem zvětšují do obrovských rozměrů. Postupně se z nich objevují postavy typicky baletního divertissement, jakési podívané návštěvníků různých národů.

Španělský tanec tančí čtyři Španělky a matador a jako vždy je efektní, Číňanku tančí Adrienn Tiszai, Ruský tanec předvádí dva muži a interpretace Francesca Fasana a Maria Sobrina je skvělá. Indický tanec je postaven jako duet, ale kromě typické práce paží a rukou vyznívá spíše nudně než orientálně. Z dárkových krabic vystupuje také Kolombína v podání Eleonory Ancony a čtyři klauni, Harlekýni, kteří přinášejí novou energii a jiného ducha.

Pěkně je postavený slavný valčík, byť jde víceméně o přehlídku osmi párů a technicky náročnou, až příliš mnoha prvky přeplněnou, partnerinu. Je škoda, že dynamičnost velkolepé hudební kompozice nejde více do prostoru. Za každou cenu baletní virtuosita jde poněkud na úkor hudebnímu náslehu. Tanečníci by mohli chvíli "jen tančit" a nepředvádět technické dovednosti.

V závěru se konečně objeví ve slavnostním kostýmu Klárka Shino Sakurada s princem Louskáčkem Takafumi Tamagawa a roztančí tak dlouho očekávané a slavné pas de deux. I tady se jedná o excelentní vyzrálý výstup, který sólisté naplňují především technicky. Výraz Shiny Sakurada mi ale připadal upjatý oproti jejímu citlivějšímu projevu v prvním jednání. V duetu je jasně patrné, že Vámos byl dobrým klasickým tanečníkem i partnerem. Jeho pohybové vazby a fráze jsou tak v souladu technického mistrovství i tanečnosti.

V závěru inscenace se vše navrácí ze snu do reality vánočních svátků ve městě. V radostném ballabile všichni tančí a baví se včetně skrblika Scroogeho, který se stává empatickým a dobrosrdečným. V Louskáčkovi – Vánoční koledě předvedl **ostravský balet** výborné výkony a vyrovnanou úroveň.

Psáno z reprízy 4. prosince 2022, **Divadlo Antonína Dvořáka v Ostravě**.

Louskáček – Vánoční koleda

Hudba: Petr Iljič Čajkovskij

Choreografie: Youri Vámos

Nastudování: Joyce Cuoco, Youri Vámos a Alexey Afanasiev

Asistent choreografa: Gianvito Attimonelli

Hudební nastudování: Adam Sedlický

Dirigent: Jiří Habart

Realizace scény: Daniel Dvořák

Kostýmy: Roman Šolc

Světelný design: Klaus Günter Gärditz

Balet a orchestr **Národního divadla moravskoslezského**

Premiéra 10. a 12. listopadu 2022 v **Divadle Antonína Dvořáka**

VAŠE HODNOCENÍ

A jak byste představení hodnotili vy?

Hodnoceno x

Fotogalerie

URL | <https://www.tanecniaktuality.cz/recenze/louskacek-vanocni-koleda-podle-dickense-a-vamose>

[« zpět na začátek](#)